

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๖๖

วันที่ ๑๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ศาลปกครองกลาง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ (๑๑) ที่บัญญัติคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนักขัณฑ์หรือแย่งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้ง เอกสารประกอบ และคำชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นกรณีที่ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีในคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๒๖/๒๕๖๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ (๑๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนักว่า เป็นบทบัญญัติที่มีสภาพบังคับและโทษน้อยที่สุดในอนุमतรานี้ แม้จะแยกฐานความผิด แต่ยังคงจำกัดสิทธิและเสรีภาพเกินสมควรแก่เหตุไม่ได้สัดส่วนกับความผิดซึ่งไม่ใช่การประทุษร้ายอย่างร้ายแรง ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ เมื่อเทียบกับลักษณะต้องห้ามในอนุमतราอื่นที่พ้นระยะเวลาที่ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

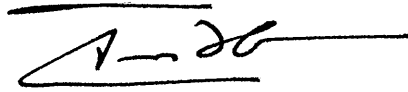
เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติในหมวดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล

ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๓/๒๕๖๓ และที่ ๗ - ๘/๒๕๖๕ วินิจฉัย ปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๒ (๑๑) เป็นบทกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของ ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับ กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งและกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด โดยไม่จำแนกประเภทของการกระทำและ ความหนักเบาตามสภาพแห่งข้อหา ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ พร้อมทั้งมีคำบังคับให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปรับปรุงฐานความผิดตามมาตรา ๑๒ (๑๑) ทั้งอนุมาตรา ให้มีความเหมาะสม กับประเภทของการกระทำและความหนักเบาตามสภาพแห่งข้อหา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการแก้ไขปรับปรุง กฎหมาย

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า ลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องไม่เป็นผู้เคย ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือ เจ้าสำนัก โดยไม่ได้กำหนดกรอบระยะเวลาความผิดไว้นั้น เห็นว่า แม้กฎหมายว่าด้วยการพนัน เป็นกฎหมายที่มีบทลงโทษไม่ร้ายแรงก็ตาม แต่การกระทำของเจ้ามือหรือเจ้าสำนักอาจก่อให้เกิดความผิด นำไปสู่อาชญากรรมรูปแบบอื่นที่ร้ายแรงได้ เมื่อพิจารณาลักษณะและผลของการกระทำความผิดของผู้นำ ชุมชนที่อาจนำพาให้คนในชุมชนลุ่มหลงมัวเมาแสวงหาผลประโยชน์จากการเสี่ยงทายมากกว่ามุ่งมั่น ประกอบสัมมาอาชีพเพื่อการดำรงชีวิต กระทบต่อความมั่นคงของชุมชนอย่างร้ายแรงและยังกระทบต่อ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศด้วย โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลาย เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกพื้นที่ เข้าถึงการพนันได้โดยง่าย รัฐมีความจำเป็นต้อง ตระหนักและให้ความสำคัญในการตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อคัดกรองบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ผู้นำชุมชน ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ปราศจากมลทิน ได้รับการยอมรับเชื่อถือจากประชาชนในพื้นที่ การที่ มาตรา ๑๒ (๑๑) บัญญัติลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องไม่เป็นผู้เคย ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือ เจ้าสำนัก เป็นการบัญญัติกฎหมายที่จำแนกประเภทของการกระทำและความหนักเบาตามสภาพ แห่งข้อหา ตรงตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) ในส่วนกฎหมายว่าด้วยการพนันใน ความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก ซึ่งมีการจำแนกการกระทำและความหนักเบาตามสภาพแห่งข้อหา ทั้งไม่ได้กำหนดกรอบระยะเวลานับแต่วันมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดหรือวันพ้นโทษเช่นกัน เนื่องจาก การจำกัดระยะเวลาการใช้สิทธิรับสมัครกรณีนี้ไม่สามารถถ่วงหรือแก้ไขมลทินของผู้ที่จะมาเป็น แบบอย่างแก่ชุมชนได้ บทบัญญัติดังกล่าวสอดคล้องตามหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัด

สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ (๑๑) ที่บัญญัติคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

(นายจิรนิติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ